

Vladimir Kandželović: Ekologija biljaka sa fitogeografijom

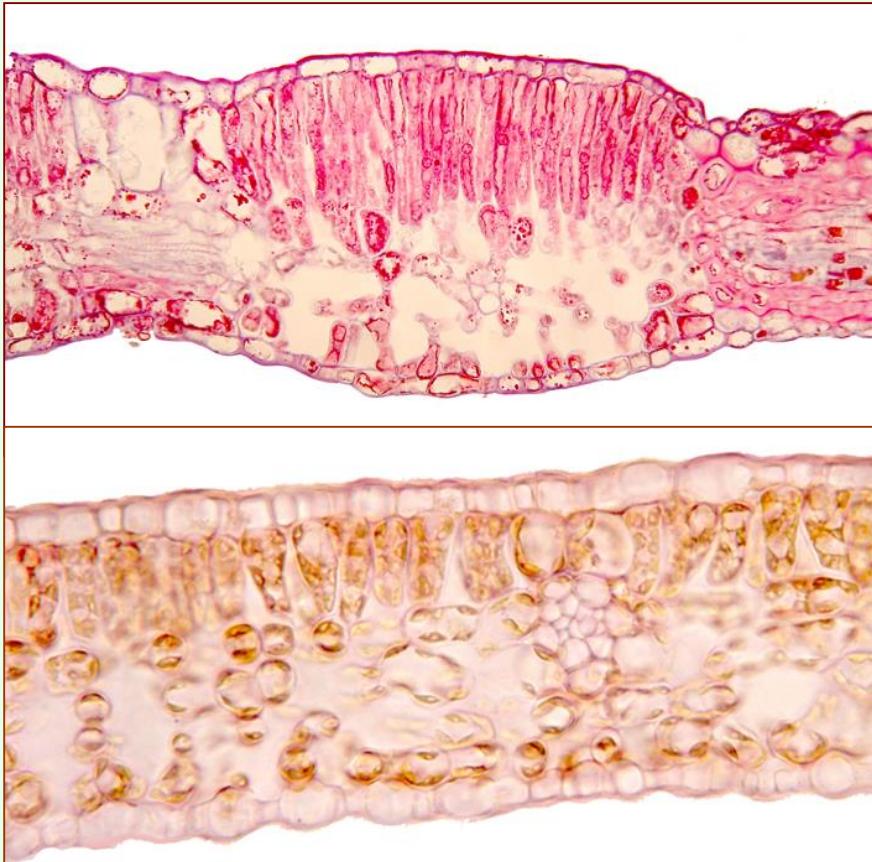

ŽIVOTNE FORME U ODNOSU NA VODU

Mezofite

Mezofite čine vrlo heterogenu i široku ekološku grupu biljaka, koja ima prelazni karakter od kserofita ka higrofitama. To su biljke prilagođene uslovima umerene vlažnosti, tako da podnose sušu bolje od higrofita, ali slabije od kserofita.

Poprečni presek kroz list svetlosti (gore) i senke (dole) kod *Fagus sylvatica*

Listovi mezofita su uglavnom veliki, tanki, mekani i ravni, slabo dlakavi ili goli, sa umereno razvijenom kutikulom. U mezofilu provodno tkivo je umereno razvijeno, mehaničko često odsustvuje, dok su palisadno i sunđerasto tkivo ujednačeno diferencirani.

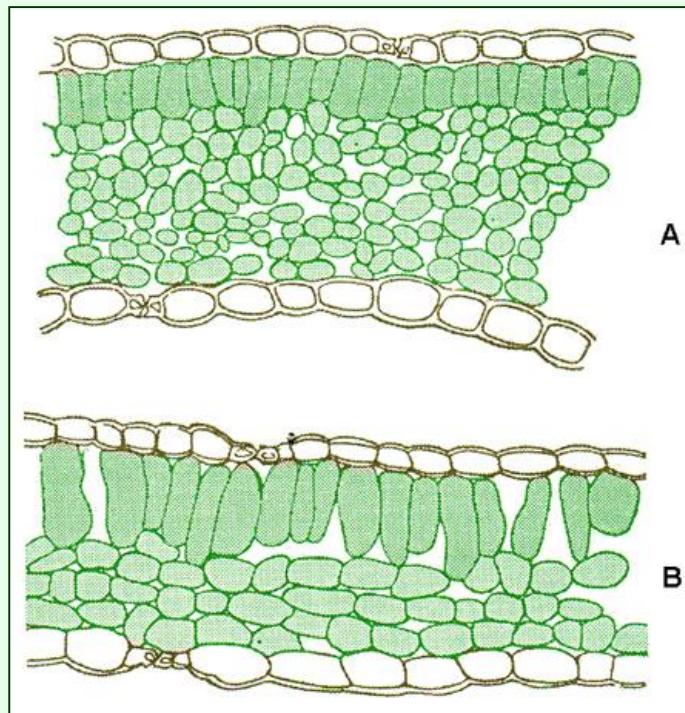

Anatomska građa mezofilnog lista

Mezofite

Stome se češće nalaze na donjoj strani listova (hipostomatični listovi), a ređe sa obe strane (amfistomatični listovi). U odnosu na stome kod kserofita, one su manje brojne i krupnije. Regulacijom stomaterne transpiracije uravnotežavaju vodni balans.

Kutikularna transpiracija je veoma izražena, jer ove biljke uglavnom imaju jako tanku kutikulu, što je jedan od razloga osjetljivosti i neotpornosti na sušne uslove.

Poprečni presek kroz list mezofita
A - *Trifolium pratense*, B - *Vicia cracca*

Trifolium pratense

Mezofite

Mezofite se nalaze između higrofita i kserofita i imaju čitav niz prelaznih karakteristika od jedne grupe ka drugoj. Tipične mezofite su **mezofite sa mezomorfnom građom**. Kod nekih mezofita, shodno promenama na staništu, mogu se javiti bilo kseromorfne, bilo higromorfne osobine, tako da je moguće razlikovati **kseromezofite** i **mezokserofite**, kao i **higromezofite** i **mezohigrofite**.

Briza media

Atropa belladonna

Mezofite

Vicia serratifolia

Filipendula hexapetala

Mezofite

Plantago media

Higromezofite

U higromezofite spadaju *Alopecurus pratensis*, *Geum rivale*, *Succisa pratensis*, *Cirsium rivulare*, *Lythrum salicaria*, *Scutellaria hastifolia* i druge.

Succisa pratensis

Geum rivale x rhodopaeum

Higromezofite

Lythrum salicaria

Cirsium appendiculatum

Kseromezofite

Efemere i efemeroide

Biljke kratkog životnog ciklusa, koje se odlikuju mezomorfnom građom i vlažnim uslovima na staništu. Neki autori sve efemere i efemeroide svrstavaju u kserofite, ali bi ipak trebalo razlikovati one koje žive na otvorenim i suvim staništima i one koje žive u šumskim zajednicama.

Corydalis cava

Efemere i efemeroide

Anemone nemorosa

Efemere i efemeroide

Arum orientale

Erythronium dens-canis

Ranunculus repens

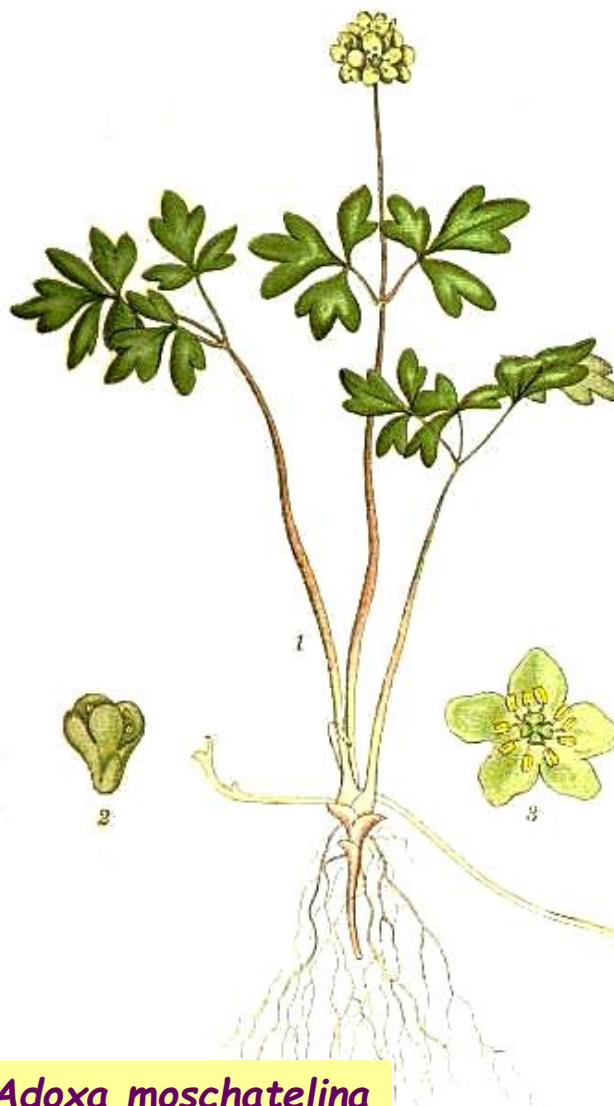
Higrofite

Higrofite obuhvataju biljke koje su prilagođene velikoj vlažnosti staništa i od svih suvozemnih (kopnenih) biljaka najmanje su prilagođene suši.

Ranunculus lingua

Higrofite

Adoxa moschatelina

Na osnovu osnovnih ekoloških razlika između vlažnih staništa, higrifite su podeljene na 1) šumske higrofite, i 2) higrofite vlažnih i otvorenih staništa.

Šumske higrofite naseljavaju vlažne prizemne spratove večnozelenih tropskih i listopadnih šuma umerene zone

Higrofite

Higrofite vlažnih i otvorenih staništa naseljavaju mesta na kojima je zemljište jako vlažno, dok vazduh može biti u izvesnoj meri i suv, mada je veoma često takođe veoma vlažan. Mnoge od ovih biljaka čine prelaz ka močvarnim emerznim hidrofitama - heliofitama ili ka higromezofitama.

Caltha palustris

Higrofite

Lychnis flos-cuculi

Higrofite

Polygonum bistorta

Vodene biljke - Hidrofite

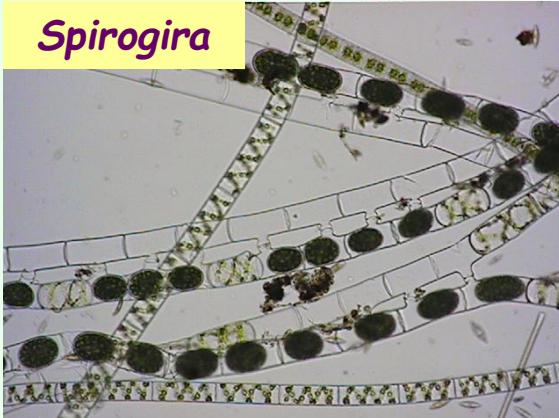
Hidrofite obuhvataju složenu grupu različitih adaptivnih tipova biljaka koje naseljavaju različite vodene basene. Neki autori sve vodene vaskularne biljke, vodene mahovine i makroskopske alge obuhvataju imenom **makrofite**.

Vodene biljke - Hidrofite

U taksonomskom pogledu, hidrofitama pripadaju mnoge alge, vodene mahovine (*Bryum*, *Drepanocladus*, *Fontinalis*, *Meezia*, *Hypnum*, *Riccia* i dr.), izvestan broj papratinica (*Isoetes*, *Marsilea*, *Pilularia*, *Azolla*, *Salvinia*), kao i mnogobrojne cvetnice.

Spirogyra

Hygrohypnum

Salvinia

Isoetes

Najas minor

Potamogeton fluitans

Vodene biljke - Hidrofite

U taksonomskom pogledu, hidrofitama pripadaju mnoge alge, vodene mahovine (*Bryum*, *Drepanocladus*, *Fontinalis*, *Meezia*, *Hypnum*, *Riccia* i dr.), izvestan broj papravnica (*Isoetes*, *Marsilea*, *Pilularia*, *Azolla*, *Salvinia*), kao i mnogobrojne cvetnice.

Typha laxmanii

Evolucijski posmatrano, alge predstavljaju **primarne vodene biljke**, dok se sve ostale taksonomske grupe hidrofita mogu okarakterisati i kao **sekundarne vodene biljke**.

Draparnaldia

Vodene biljke - Hidrofite

Brojne vaskularne biljke se odlikuju velikom fenotipskom varijabilnošću, pa se mogu pojavljivati akvatične i terestrične forme određene vrste.

Terestrične forme su veoma česta pojava u onim vodenim basenima koji imaju promenljiv vodostaj. Na Vlasinskom jezeru zabeležene su terestrične forme vrsta *Potamogeton graminifolius*, *Polygonum amphibium*, *Sagittaria sagittifolia* i *Ranunculus aquatilis*.

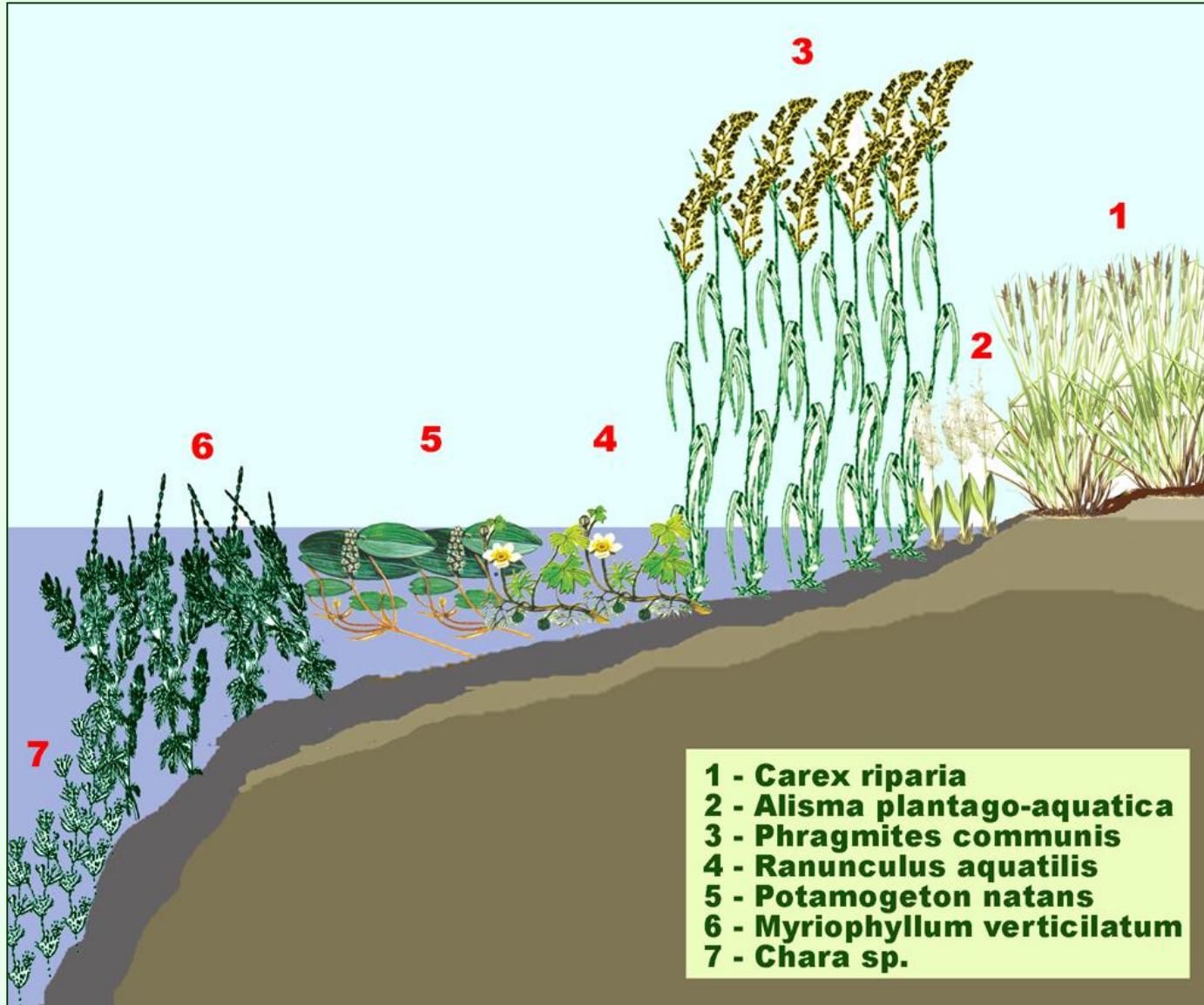
Polygonum amphibium f. natans

Polygonum amphibium f. terres

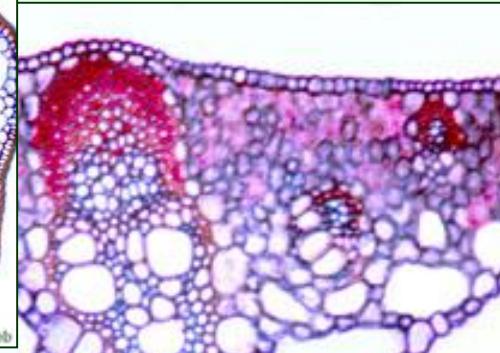
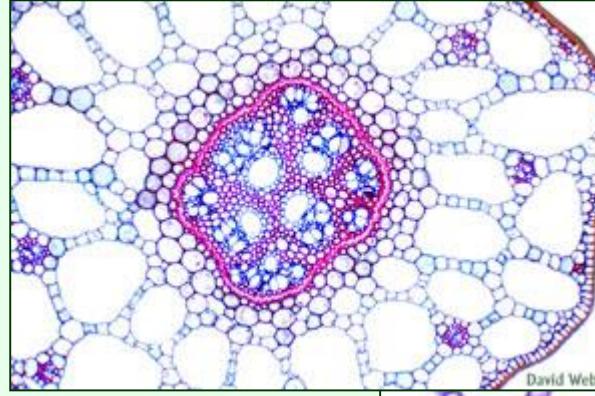
Vodene biljke - Hidrofite

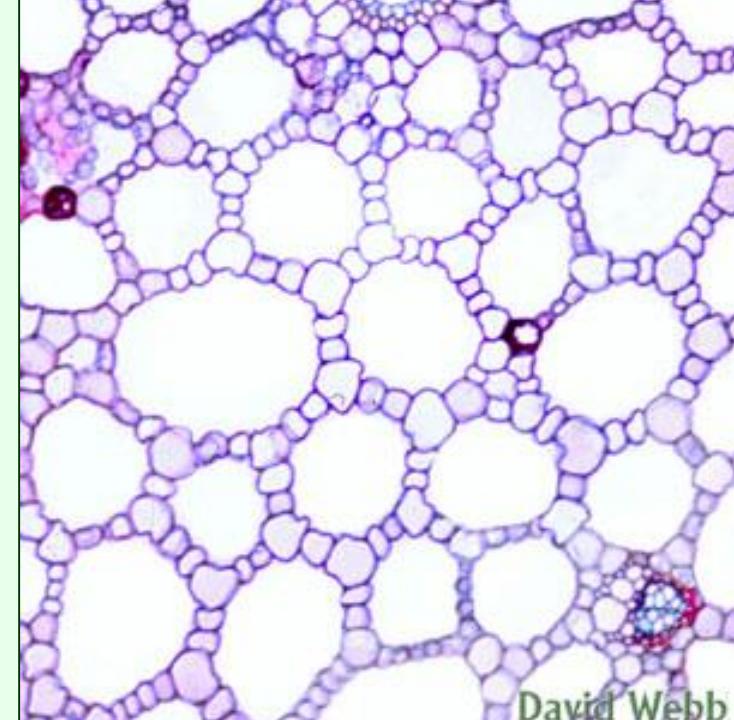
Submerzne hidrofite koje se ukorenjavaju

Potamogeton obtusifolius

Potamogeton perfoliatus

David Webb

Submerzne hidrofite koje se ukorenjavaju

Najas minor

Myriophyllum

Ranunculus circinatus

Elodea canadensis

Submerzne hidrofite koje se ne ukorenjavaju

Ceratophyllum demersum

Submerzne hidrofite koje se ne ukorenjavaju

Utricularia vulgaris

Submerzne hidrofite koje se ne ukorenjavaju

www.BestCarnivorousPlants.com/aldrovanda

www.BestCar

Aldrovanda vesiculosa

ousPlants.com

www.BestCarnivorousPlants.com/aldrovanda

Flotantne hidrofite koje se ukorenjavaju

Nymphaea alba

Flotantne hidrofite koje se ukorenjavaju

Nuphar luteum

Flotantne hidrofite koje se ukorenjavaju

Ranunculus aquatilis

Flotantne hidrofite koje se ne ukorenjavaju

Lemna minor

Vodene biljke mogu da se ukorenjuju za dno
(rizofite) i da se ne ukorenjuju za dno
(pleustofite).

Lemna trisulca

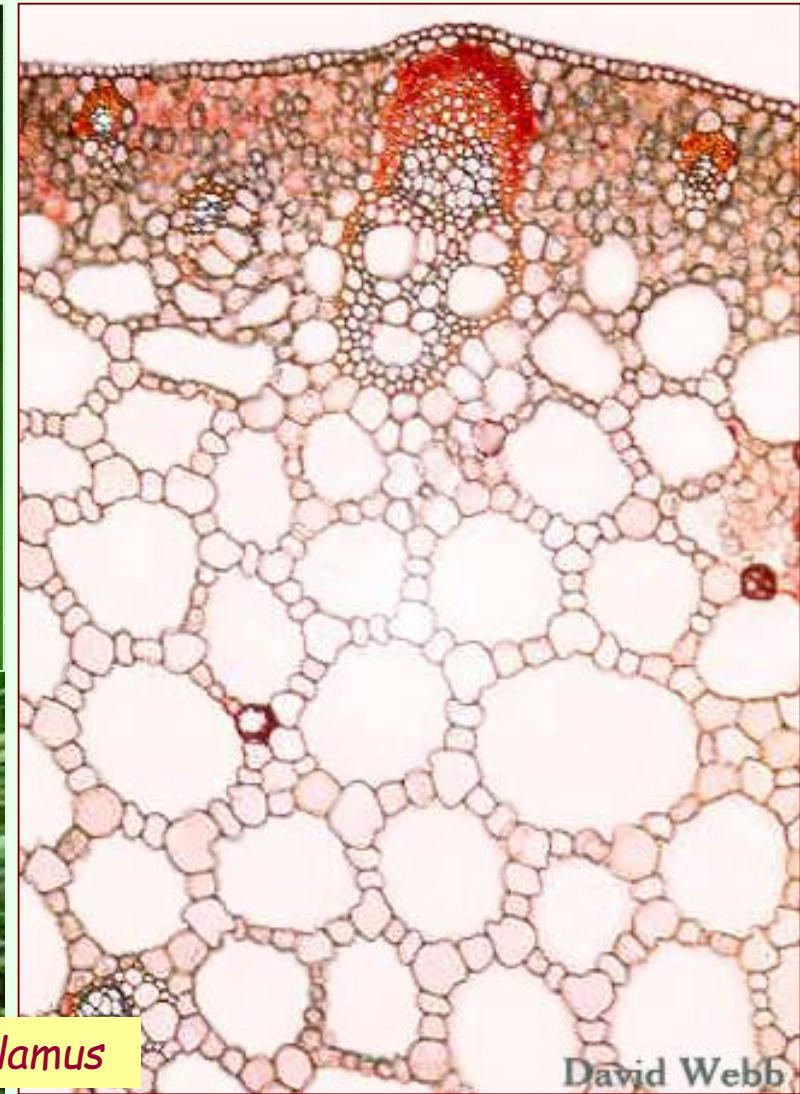
Spirodella polyrhiza

Emerzne hidrofite (Hidrohelofite)

Acorus calamus

David Webb

Emerzne hidrofite (Hidrohelofite)

Phragmites communis

Scirpus lacustris

Emerzne hidrofite (Hidrohelofite)

Typha laxmanii

Typha latifolia

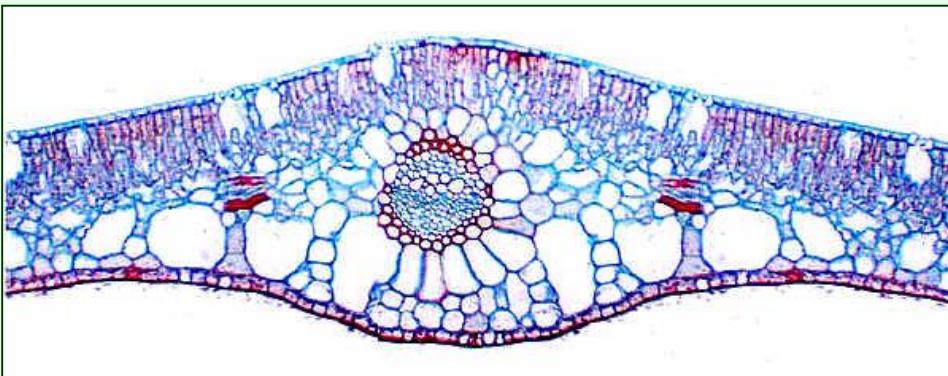

Flotantne hidrofite koje se ne ukorenjavaju

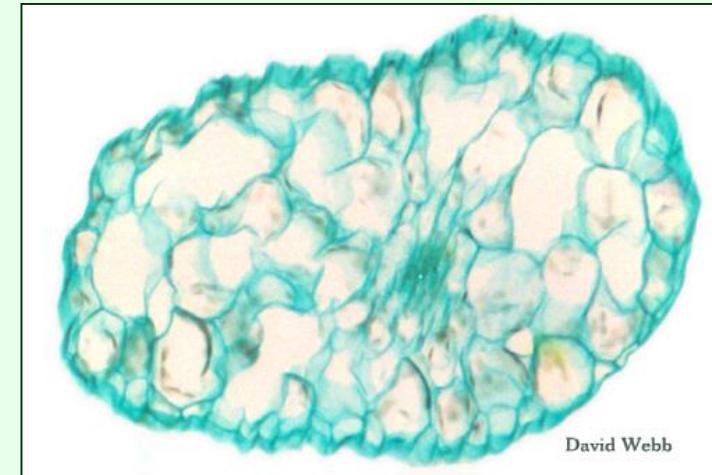
Sparganium emersum

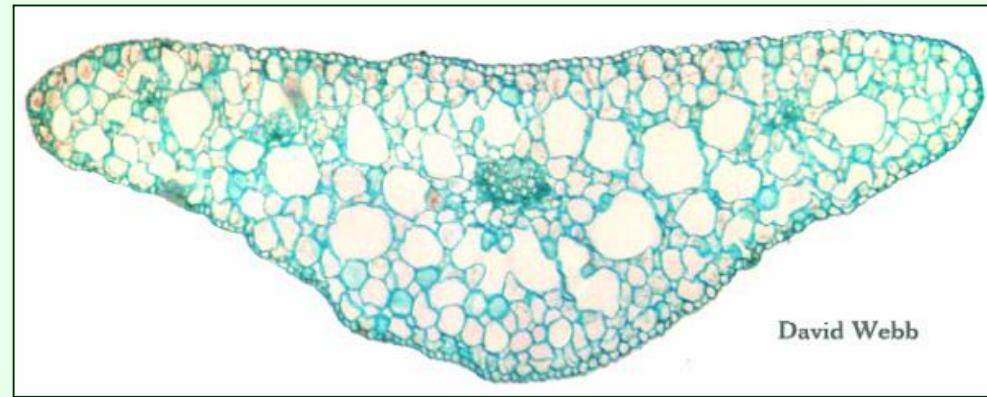
Vodene biljke - Hidrofite

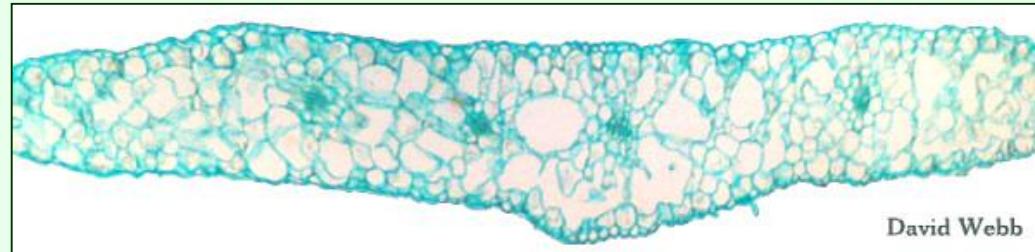
Poprečni presek kroz list *Potamogeton*

David Webb

David Webb

David Webb

Poprečni presek kroz submerzni,
flotantni i emerzni list

